

JIHOVÝCHODNÍ ASIE

EU utváří pevné vazby se zeměmi jihovýchodní Asie a podporuje regionální integraci se zeměmi Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN). EU je silným ekonomickým aktérem v jihovýchodní Asii a významným poskytovatelem rozvojové pomoci na podporu budování institucí, demokracie, řádné správy a lidských práv. Pro EU v tomto regionu existují aspekty znepokojivé z geostrategického hlediska, jako je spor o Jihočínské moře a environmentální obavy v povodí Mekongu. EU mobilizovala balíček „tým Evropa“ ve výši více než 800 milionů EUR s cílem řešit pandemii COVID-19 v tomto regionu a zmírnit její sociálně-hospodářské dopady.

Tento informativní přehled popisuje region jihovýchodní Asie. Viz také informativní přehled o jižní Asii ([5.6.7](#)) a východní Asii ([5.6.8](#)).

PRÁVNÍ ZÁKLAD

- Hlava V (vnější činnost EU) Smlouvy o Evropské unii (SEU).
- Články 206–207 (obchod) a články 216–219 (mezinárodní dohody) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).
- Dohody o partnerství a spolupráci (dvoustranné vztahy).

A. Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN)

Na prvním summitu sdružení ASEAN, který se konal v únoru 1976 na Bali, se setkaly Indonésie, Malajsie, Filipíny, Singapur a Thajsko a dále Brunej Darussalam, Vietnam, Laos, Kambodža a Myanmar. Sdružení ASEAN se řídí přísnou politikou nevměšování se do vnitřních záležitostí svých členů.

EU a sdružení ASEAN jsou podobně smýšlející partneři v náročném geopolitickém kontextu, přičemž oba dva jsou zastánci multilateralismu založeného na pravidlech. Během čtyř desetiletí navázaly ASEAN a EU pevné partnerství, především v obchodních a hospodářských vztazích. Potenciál pro větší spolupráci, který vychází ze společných zájmů a sdílených hodnot, je obrovský.

EU má strategický zájem na rozvoji regionální integrace Asie a usiluje o uzavření dohod o partnerství a spolupráci a dohod o volném obchodu s jednotlivými členy ASEAN. EU je s 13% podílem na celkovém zahraničním obchodu sdružení ASEAN se světem druhým největším partnerem této organizace. ASEAN je třetím největším mimoevropským partnerem EU (po USA a Číně). Hlavním cílem zůstává uzavření meziregionální dohody o volném obchodu mezi EU a sdružením ASEAN.

36. summit sdružení ASEAN, který se konal virtuálně v červnu 2020 v Hanoji, se zaměřil na reakci na COVID-19, oživení po pandemii a další spolupráci. Vedoucí představitelé rovněž [vyzvali ke zdrženlivosti a nemilitarizaci v oblasti Jihočínské moře](#). Po summitu, v červenci 2020, EU mobilizovala balíček „tým Evropa“ ve výši více než 800 milionů EUR na podporu opatření na úrovni zemí a regionů, která mají řešit bezprostřední zdravotní krizi spojenou s onemocněním COVID-19.

Parlament podporuje prohloubení vztahů mezi EU a sdružením ASEAN za účelem dosažení strategického partnerství s cílem posílit vztahy s parlamenty zemí ASEAN ustavením meziregionálního parlamentního dialogu EP-AIPA^[1], který posílí parlamentní diplomacii.

B. Setkání Asie-Evropa (ASEM) a zasedání parlamentního partnerství Asie a Evropy (ASEP)

14. setkání Asie-Evropa (ASEM) se konalo v Madridu v prosinci 2019 a jeho cílem bylo posílit hospodářskou spolupráci, politický dialog a podporu mezilidských vztahů mezi EU a Asií.

V září 2018 se v Bruselu konalo 10. zasedání parlamentního partnerství Asie a Evropy (ASEP-10) s tím, že partneři zdůraznili potřebu účinných a rychlých opatření v oblasti změny klimatu, bezpečnostní spolupráce, obchodních vztahů a lidských práv. Vystoupení USA z Pařížské dohody zdůraznilo význam vztahů Asie a Evropy a multilateralismu pro světový řád založený na pravidlech, což vyžaduje další transparentnost pracovních metod. 11. zasedání parlamentního partnerství Asie a Evropy (ASEP-11) by se mělo konat v roce 2021 v kambodžském Phnompenhu.

C. Indonésie

Indonésie je členskou zemí G20, třetí největší demokracií na světě a největší zemí s muslimskou většinou. Indonésie je pro EU stále významnějším partnerem.

V dubnu 2020 se v této zemi konaly prezidentské, parlamentní a regionální volby. Bylo to poprvé, kdy tyto volby proběhly souběžně. Konečné výsledky ukazují, že Joko Widodo (Indonéska demokratická strana) byl zvolen do svého druhého funkčního období. Na prosinec 2020 jsou naplánovány regionální volby, v nichž má být zvoleno 9 prefektů, 224 regentů a 37 starostů napříč celou zemí. Onemocnění COVID-19 zpochybnilo vedoucí postavení a obecnou popularitu Joko Widoda. Vláda upřednostňuje rozvoj infrastruktury za pomoci zahraničních a soukromých investic. Tvorba politiky v blízké budoucnosti je nicméně zaměřena na zamezení šíření pandemie a zajištění hospodářského oživení. V říjnu 2020 Indonésie schválila kontroverzní souhrnný návrh zákona o tvorbě pracovních míst, o němž vláda tvrdí, že přiláká investice, avšak v současnosti je napaden před ústavním soudem kvůli jeho obávanému dopadu na životní prostředí a pracovní práva. Indonéské hospodářství je podporováno silným soukromým sektorem. Očekává se, že HDP Indonésie bude v letech 2018–2022 růst zhruba o 5 % ročně. Kvůli důsledkům pandemie COVID-19 však vláda svou prognózu růstu snížila na rozmezí od –1,1 % až 0,2 %.

---

[1]AIPA: Meziparlamentní shromáždění sdružení ASEAN.

Spolupráce mezi EU a Indonésií je založena na dohodě o partnerství a spolupráci z roku 2014. Indonésie a EU uspořádaly v únoru 2020 v Jakartě čtvrtou společnou schůzi výborů, která se zaměřila na nedávný politický a hospodářský vývoj, provádění dohody o partnerství a spolupráci, odvětvovou spolupráci a vztahy EU-ASEAN. Vedoucí představitelé připomněli svůj závazek týkající se Pařížské dohody, jehož cílem je posílit a urychlit spolupráci v oblasti životního prostředí, přírodních zdrojů, opatření týkajících se změny klimatu, dodržování zákonů ohledně lesů a oběhového hospodářství. Protože citlivým tématem pro Indonésii je nadále palmový olej (Indonésie je největším výrobcem palmového oleje na světě a podala u WTO žalobu na politiku EU týkající se biopaliv), vedoucí představitelé vyzvali k certifikaci udržitelné výroby a odpovědného obchodu.

Deváté kolo jednání o komplexní dohodě o volném obchodu mezi EU a Indonésií se konalo v prosinci 2019 v Bruselu a zabývalo se širokou řadou oblastí, zejména obchodem se zbožím, službami, investicemi a pravidly původu. Kvůli krizi spojené s onemocněním COVID-19 uspořádaly EU a Indonésie v červnu 2020 virtuální kolo jednání ve většině vyjednávacích skupin. S celkovým objemem obchodu v hodnotě více než 30 miliard EUR za rok 2019 je EU třetím největším obchodním partnerem Indonésie. V roce 2017 dosáhl objem investic EU v Indonésii 33,1 miliardy EUR. Pátý dialog o bezpečnostní politice mezi EU a Indonésií proběhl virtuálně v říjnu 2020. EU a Indonésie projednaly boj proti terorismu a násilnému extremismu, boj proti drogám, udržování míru, námořní bezpečnost, kybernetickou bezpečnost, nešíření zbraní a zvládání katastrof.

Dne 24. října 2019 Parlament přijal usnesení o návrhu revize indonéského trestního zákoníku, který umožňuje diskriminaci na základě pohlaví, náboženského vyznání a sexuální orientace a také diskriminaci menšin. Uvítal rozhodnutí prezidenta Widoda odložit jeho přijetí po rozsáhlých protestech, kterých se zúčastnily tisíce osob v celé zemi.

D. Myanmar/Barma

EU je aktivním partnerem Myanmaru při jeho přechodu k demokracii a stojí v popředí obnovení vztahů mezinárodního společenství s touto zemí od okamžiku, co začal pracovat na obnovení demokracie a začal se otevírat světu. Z důvodu desetiletí mezinárodní izolace a sankcí neexistuje žádná formální rámcová dohoda. Rada potvrdila strategii pro vztahy s Myanmarem v roce 2016.

Demokratické reformy pokračují od voleb v roce 2015, jež proběhly za přítomnosti pozorovatelů z EU a za účasti Parlamentu. Aun Schan Su Ťij převzala funkce státní poradkyně, ministryně zahraničních věcí a ministryně pro úřad předsednictví, což jí dodalo skutečné výkonné pravomoci. Ústava Myanmaru, kterou sepsala vojenská vláda v roce 2008, omezuje opatření nové vlády. Myanmar je stále zapojen do občanské války, která započala v roce 1948. Příměří bylo dohodnuto v říjnu 2015, ale část etnických povstaleckých skupin ho nepodepsala.

Poslední všeobecné volby se uskutečnily dne 8. listopadu 2020. Vládnoucí Národní liga za demokracii Aun Schan Su Ťij získala dostatek křesel v parlamentu, aby mohla

sestavít novou vládu, ačkoli opozice, kterou podporuje armáda Myanmaru, obvinila vládu z nesrovnalostí.

EU je silným ekonomickým partnerem a dárce rozvojové pomoci, podporuje demokracii a budování institucí, přičemž na období 2014 až 2020 této zemi přidělila 688 milionů EUR. Celkový obchod mezi oběma partnery dosáhl v roce 2019 hodnoty 3,4 miliardy EUR. Jako nejméně rozvinutá země má Myanmar prospěch z obchodní iniciativy „Vše kromě zbraní“ v rámci všeobecného systému preferencí EU (GSP), který umožňuje společně s vývozem všech produktů s výjimkou zbraní a střeliva na trh EU s nulovým clem a bez kvót.

Myanmar se potýká s vystupňováním napětí mezi komunitami. Dne 21. srpna 2020 pokračovalo čtvrté setkání unijní mírové konference neboli „Panglong 21. století“. Konference má vyřešit konflikty mezi vojenskými a etnickými povstaleckými skupinami tím, že se z celonárodní dohody o příměří stane trvalé urovnání.

Šestý dialog o lidských právech mezi EU a Myanmarem se uskutečnil v říjnu 2020. EU a Myanmar projednaly situaci v Arakanském, Kačjinském a Šanském státě, humanitární přístup a situaci vnitřně vysídlených osob a odpovědnost za údajná porušování lidských práv, za základní práva a svobody, hospodářská, pracovní a sociální práva, práva žen a spolupráci ohledně lidských práv na mnohostranných fórech. EU také znovu potvrdila svou důraznou podporu vůči přechodu Myanmaru k demokracii, zejména v kontextu jeho mírového procesu a procesu usmíření.

Existují závažné problémy v oblasti lidských práv, v první řadě pronásledování Rohingyů v Arakanském státě. Od srpna 2017 uprchlo do Bangladéše více než 800 000 Rohingyů, aby unikli pronásledování v Myanmaru. V srpnu 2019 odmítly tisíce uprchlíků pokusy Bangladéše, Myanmaru a OSN o jejich repatriaci z bezpečnostních důvodů.

Parlament odsoudil porušování lidských práv vůči Rohingyům ve svém usnesení ze dne 19. září 2019. V listopadu 2019 podala Gambie na základě Úmluvy OSN o genocidě žalobu u Mezinárodního soudního dvora proti Myanmaru. V prosinci 2019 vystoupila před Mezinárodním soudním dvorem Aun Schan Su Ťij, odmítla obvinění z genocidního záměru a bránila Tatmadaw, ozbrojené síly Myanmaru. V lednu 2020 nařídil Mezinárodní soudní dvůr „dočasná opatření“ a požádal Myanmar, aby zastavil násilí v Arakanském státě a zajistil důkazy o možné genocidě.

E. Filipíny

Prezidentské volby vyhrál v květnu 2016 se ziskem 39 % hlasů Rodrigo Duterte. Přijal kontroverzní opatření proti obchodu s drogami, která dovolují podezřelé na místě zastřelit, což vedlo k hrubému porušování lidských práv. Prezident Duterte změnil zahraniční politiku Filipín budováním nového spojení s Ruskem a Čínou, i přes spor v Jihočínském moři, ve kterém jsou Filipíny jedním ze žalujících států ASEAN. Sdružení ASEAN a Čína se pokoušejí vyjednat kodex chování, jednání však byla pozastavena uprostřed krize spojené s onemocněním COVID-19.

V květnu 2017 Duterte vyhlásil stanné právo na ostrově Mindanao s platností do konce roku 2019, zejména z důvodu přítomnosti ozbrojenců tzv. Islámského státu ve městě Marawi, v němž se nachází muslimská většina, a v dalších městech. Islámský stát se

přihlásil k odpovědnosti za útoky, k nimž došlo v září 2019 na jihu Filipín. EU během let podporovala mírový proces na Mindanau a uvítala mírové provedení referenda na počátku roku 2019. EU je nadále zavázána podporovat různými nástroji autonomní oblast Bangsamoro na Mindanau.

Podle několika průzkumů velká většina obyvatel Filipín schvaluje činnost vlády za účelem kontroly šíření onemocnění COVID-19 a její úsilí pomáhat lidem, kteří přišli o práci. Hodnocení důvěry vůči prezidentu Duterteovi roste a příští prezidentské volby na Filipínách se budou konat v květnu 2022.

EU je stále více znepokojena porušováním lidských práv, zejména mimosoudním zabíjením souvisejícím s „válkou proti drogám“ a návrhem protiteroristického zákona, který byl schválen v červenci 2020. Protože Filipíny využívají od prosince 2014 režimu obchodních preferencí EU GSP+, EU jim na 108. zasedání konference MOP v Ženevě v červnu 2019 připomněla jejich závazek ratifikovat a provádět mezinárodní úmluvy o lidských a pracovních právech, jak je uvedeno v dohodě GSP+.

EU a Filipíny podepsaly dohodu o partnerství a spolupráci v roce 2011, která vstoupila v platnost v březnu 2018. [První smíšený výbor](#) se sešel dne 28. ledna 2020 v Bruselu a ustavil tři specializované podvýbory: pro rozvojovou spolupráci, pro obchodní, investiční a hospodářskou spolupráci a pro řádnou správu věcí veřejných, právní stát a lidská práva.

Smíšený výbor umožní Filipínám a EU rozvinout plný potenciál pro spolupráci v různých odvětvích s cílem povznést dvoustranný vztah na vyšší úroveň a posílit vazby na základě vzájemného zájmu a respektu.

EU představuje pro Filipíny významného dárce, který Filipínám poskytuje 325 milionů EUR na období 2014 až 2020. Oblastmi, na něž se zaměřuje pozornost, jsou právní stát a inkluzivní růst. Dvoustranný obchod se zbožím mezi EU a Filipínami dosáhl v roce 2019 výše 14,9 miliardy EUR a EU je čtvrtým největším obchodním partnerem Filipín. Jednání o dohodě o volném obchodu mezi EU a Filipínami byla zahájena v prosinci 2015 a první kolo proběhlo v květnu 2016. Týkají se široké škály otázek, včetně cel, necelních překážek bránících obchodu, obchodu se službami a investic, jakož i obchodních aspektů zadávání veřejných zakázek, duševního vlastnictví, hospodářské soutěže a udržitelného rozvoje.

Parlament ve svém usnesení ze dne 17. září 2020 naléhavě vyzval EU a členské státy, aby aktivně podporovaly přijetí rezoluce v Radě OSN pro lidská práva. Usnesení rovněž vyzvalo Komisi, aby dočasně pozastavila obchodní preference pro Filipíny kvůli nedodržení ustanovení o podmíněnosti týkající se lidských práv.

F. Vietnam

Vztahy mezi EU a Vietnamem jsou založeny na dohodě o partnerství a spolupráci přijaté v roce 2016. Pro období 2014–2020 byla přidělena celková částka ve výši 400 milionů EUR s důrazem na řádnou správu věcí veřejných, energetiku a změnu klimatu, zejména v deltě řeky Mekong.

Vietnam je i nadále komunistický stát jedné strany bez politické svobody, i když je jedním z neúspěšnějších příkladů přechodu země z neúspěšného komunistického ekonomického systému k otevřenému tržnímu hospodářství. Vietnam je jednou

z nejrychleji rostoucích ekonomik ve sdružení ASEAN a jeho průměrný HDP zaznamenal v letech 2010 a 2020 vzrůst téměř o 7 %. Obchod se zbožím mezi EU a Vietnamem dosáhl v roce 2019 výše 45,5 miliardy EUR a přímé zahraniční investice EU ve Vietnamu dosahovaly v roce 2018 výše 7,4 miliardy EUR.

Dne 12. února 2020 udělil Parlament svůj souhlas s dohodou o volném obchodu mezi EU a Vietnamem a s dohodou o ochraně investic. EU a Vietnam ratifikovaly dohodu o volném obchodu dne 8. června 2020 (vstoupila v platnost dne 1. srpna 2020). Dohoda o volném obchodu zahrnuje okamžité odstranění 65 % cel na vývoz EU do Vietnamu a 71 % těchto cel na dovoz z Vietnamu. Dohodu o ochraně investic mezi EU a Vietnamem budou muset ještě ratifikovat jednotlivé členské státy EU.

EU a Vietnam uspořádaly dne 4. března 2019 v Bruselu osmé kolo svého dialogu o lidských právech. Byly projednány oblasti, jako je svoboda projevu, trest smrti a kybernetická bezpečnost. Dne 17. října 2019 podepsaly EU a Vietnam rámcovou dohodu o účasti, která stanoví právní základ pro účast Vietnamu na operacích EU pro řešení krizí.

G. Thajsko

Partnerství mezi EU a Thajskem se zakládá na rámcové dohodě podepsané v roce 1980. Strany ukončily jednání o dohodě o partnerství a spolupráci v březnu 2013, ale proces podepsání této dohody byl pozastaven po vojenském puči v roce 2014. Rada dne 14. října 2019 přijala závěry, jejichž cílem je i nadále usilovat o opětovnou postupnou politickou angažovanost. Od té doby pokročila činnost týkající se přípravy včasného podepsání dohody o partnerství a spolupráci, která by výrazně zvýšila spolupráci mezi EU a Thajskem. Mezitím jsou rovněž přijímána opatření směřující k obnovení jednání o ambiciózní a komplexní dohodě o volném obchodu.

EU je třetím největším vývozním trhem Thajska a Thajsko patří k hlavním obchodním partnerům EU ze zemí sdružení ASEAN. V roce 2019 činil dvoustranný obchod se zbožím 33,1 miliardy EUR. Dne 16. října 2019 se v Bruselu konalo 14. zasedání vyšších úředníků EU a Thajska, na němž se jednalo o obchodu, migraci, spolupráci, změně klimatu a otázkách lidských práv.

Thajsko je konstituční monarchií, avšak od 22. května 2014 v zemi vládne vojenská junta. Armáda potlačila opozici tím, že vyhlásila stanné právo, a byly hlášeny případy porušování lidských práv. Král Pchúmipchon Adunjadét zemřel koncem roku 2016. Král Mahá Vatčirálongkón Bodindradebajavarangkun byl korunován až v květnu 2019, ačkoli byl na trůnu již dva roky.

Dne 24. března 2019 zvítězila ve všeobecných volbách provojenská strana, a to údajně kvůli manipulacím, špatným informacím a nesrovnalostem ve volební účasti. V červnu 2019 byl předsedou vlády jmenován Prajutch Čan-Oča, bývalý vojenský vůdce z roku 2014. Čan-Oča byl předsedou vlády již od roku 2014 do roku 2019 v rámci Národní rady pro mír a pořádek. Ačkoli junta přestala oficiálně vládnout v červenci 2019, armáda má na vládu i nadále vliv.

Pokračující thajské protesty proti vládě předsedy vlády Prajutcha Čan-Oči požadovaly mimo jiné reformu thajské monarchie, která je v současné době nebývalá. Dne 23. února 2020 zahájilo první vlnu protestů rozhodnutí ústavního soudu rozpustit stranu

„Budoucnost vpřed“, která je opoziční stranou oblíbenou mezi mladými lidmi. Strana „Budoucnost vpřed“ získala po volbách v březnu 2019 třetí největší počet křesel ve Sněmovně reprezentantů a v nedávných měsících se ukázala být nejaktivnější opoziční stranou. Dne 15. října 2020 thajská vláda vyhlásila stav nouze ve snaze ukončit protesty, přičemž si vyhradila právo zavést zákaz vycházení a stanné právo.

Junta zahájila v únoru 2017 mírové rozhovory s povstanci v jižních provinciích, kde převažuje muslimské obyvatelstvo. Dne 21. ledna 2020 Thajsko oficiálně zahájilo v Kuala Lumpur mírový proces s povstaleckou skupinou Barisan Revolusi Nasional Melayu Patani (BRN) z jižního Thajska. Při jednáních hrála roli zprostředkovatele Malajsie.

Evropský parlament přijal usnesení o lidských právech, právech migrujících pracovníků a pracovních právech v Thajsku.

H. Kambodža

Vztahy mezi EU a Kambodžou se datují zpět k dohodě o spolupráci z roku 1977. EU je jejím největším dárce, přičemž na období 2014–2020 vyčlenila pro Kambodžu 410 milionů EUR pro účely zlepšení správy věcí veřejných a právního státu a pro tribunál pro Rudé Khmery. Léta trvající občanská válka způsobila, že Kambodža je jedním z nejchudších států v jihovýchodní Asii. V návaznosti na Pařížské mírové dohody z roku 1991 přijala Kambodža v roce 1993 ústavu, v níž položila základy svobodného demokratického státu se systémem mnoha politických stran, který pořádá pravidelné volby. Dne 26. února 2018 přijala Rada závěry o Kambodži s ohledem na politický vývoj a pokračující zhoršování demokracie, dodržování lidských práv a právního státu.

Předseda vlády Hun Sen a jeho vládnoucí Kambodžská lidová strana (CPP) vyhráli všeobecné volby dne 29. července 2018, avšak opozice tvrdila, že volební proces nebyl ani svobodný, ani spravedlivý. Vedoucí představitel opoziční Kambodžské národní strany záchrany (CNRP) Kem Sokha byl zatčen v září 2017. Sam Rainsy, bývalý vedoucí představitel strany CNRP, žije od roku 2015 v dobrovolném exilu. Strana CNRP byla rozpuštěna v listopadu 2017. Ačkoli domácí vězení Kema Sokhy bylo zrušeno v listopadu 2019, zůstává pod dohledem soudu, čeká ho soudní řízení na základě obvinění z vlastizrady a má zakázáno zapojit se do jakékoli politické aktivity. V září 2020 předseda vlády Hun Sen údajně uvedl, že řízení se Sokhou by mohlo pokračovat až po čtyři roky, do období po místních volbách v roce 2022 nebo celostátních volbách v roce 2023.

V únoru 2020 Komise rozhodla odebrat Kambodži část celních preferencí, které jí byly uděleny v rámci obchodního systému „Vše kromě zbraní“ kvůli závažnému a systematickému porušování zásad v oblasti lidských práv zakotvených v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech. Příslušné nařízení vstoupilo v platnost dne 25. dubna 2020 a nabylo účinnosti dne 12. srpna 2020. Kambodžská ekonomika je závislá na mezinárodní pomoci a vývozu oděvních výrobků a náklady na pracovní sílu jsou jedním z jejích slabých míst. Odebrání celních preferencí a jejich nahrazení standardními cly EU má dopad především na oděvní a obuvnické výrobky. Toto odebrání dosahuje zhruba jedné pětiny ročního vývozu Kambodže do EU, tj. 1 miliardy EUR.

V září 2017 Parlament schválil usnesení vyzývající kambodžskou vládu, aby ukončila politicky motivované stíhání Kema Sokhy. V září 2018 opět přijal usnesení požadující, aby byla všechna obvinění vůči Kemu Sokhovi zrušena a aby byl okamžitě propuštěn.

I. Singapur

EU a Singapur velmi úzce spolupracují v oblasti obchodu, vědy a technologií. Dne 13. února 2019 ratifikovaly EU a Singapur tři dohody „nové generace“: dohodu o partnerství a spolupráci mezi EU a Singapurem (EUSPCA), dohodu o volném obchodu mezi EU a Singapurem (EUSFTA) a dohodu o ochraně investic mezi EU a Singapurem (EUSIPA). Dohoda o volném obchodu se Singapurem vstoupila v platnost dne 21. listopadu 2019. Tyto dohody mají posílit politické, hospodářské a obchodní vazby obou stran a výrazně sníží cla na obou stranách. Technické a necelní překážky obchodu se zbožím budou odstraněny v celé řadě odvětví.

EU je třetím nejvýznamnějším obchodním partnerem Singapuru. V roce 2019 dosáhl vzájemný obchod se zbožím mezi EU a Singapurem 47 miliard EUR. Singapur je jednou z hlavních cílových oblastí pro evropské investice v Asii a přímé zahraniční investice dosáhly v roce 2017 výše 227 miliard EUR. Singapur je zase třetím největším asijským investorem v EU. Všeobecné volby v Singapuru se namísto původně plánovaného termínu v dubnu 2021 konaly dne 10. července 2020, což předsedovi vlády Lee Hsien Loongovi a jeho vládě umožnilo zabývat se současnou hrozbou v podobě onemocnění COVID-19 a hospodářskými problémy, které přináší. Lee Hsien Loong a jeho Lidová akční strana získali 83 z 93 křesel v parlamentu, zatímco největší opoziční skupina, Strana pracujících, dosáhla svého dosud nejlepšího výsledku, když získala 10 křesel. Lidová akční strana dosud nikdy neprohrála volby a ve městě vládne od roku 1959. Předseda vlády Lee Hsien Loong již dlouho uvádí, že předá moc před tím, než dosáhne věku 70 let, což bude v roce 2022. Vystřídat jej má ministr financí Heng Swee Keat, který je Leeovým zástupcem.

EU a Parlament podporují činnost občanské společnosti a jednoznačně vyzývají ke zrušení trestu smrti.

J. Brunej Darussalam

Této zemi vládne brunejský sultán Hassanal Bolkiah, přičemž princ Billah Bolkiah přebírá stále více povinností. Politická liberalizace neexistuje. Trestní zákoník byl v roce 2014 reformován, aby zahrnoval nový přístup vycházející z práva šaría. V dubnu 2019 byl přijat nový trestní zákoník s cílem zavést nové formy trestu, které zahrnují trest smrti ukamenováním za homosexuální styk a cizoložství a trest amputací končetin za krádež. Brunej v návaznosti na mezinárodní protesty prodloužila moratorium na trest smrti.

EU aktivně rozvíjí vztahy s Brunejí, ale dosud nebyla uzavřena žádná rámcová dohoda. Jedná se o dohodě o partnerství a spolupráci mezi EU a Brunejí, která bude pokrývat škálu politických a hospodářských oblastí. Vztahy se realizují především prostřednictvím sdružení ASEAN. EU byla v roce 2018 pátým největším obchodním partnerem Bruneje, pokud jde o zboží, přičemž tento obchod dosahoval celkové výše 740 milionů EUR. Obchod mezi EU a Brunejí se týká hlavně strojírenství, motorových vozidel a chemických látek.

Parlament ve svém usnesení ze dne 18. dubna 2019 důrazně odsoudil vstup trestního zákoníku vycházejícího z práva šaría v platnost. Připomněl, že odsuzuje trest smrti, a zdůraznil, že ustanovení trestního zákoníku vycházejícího z práva šaría porušují závazky Bruneje podle mezinárodního práva v oblasti lidských práv.

K. Laos (Laoská lidově demokratická republika, Laoská LDR)

Vztahy mezi EU a Laosem jsou založeny na dohodě o spolupráci z roku 1997. EU poskytuje více než 500 milionů EUR na období 2016–2020, podporuje osmý laoský národní plán socioekonomického rozvoje, jenž se zaměřuje na dosahování vysokého hospodářského růstu a má za celkový cíl vymanit se do roku 2020 z kategorie nejméně rozvinutých zemí. V září 2019 navštívil Laos komisař pro rozvoj Mimica, aby posílil vztahy a projednal témata, jako je výživa, řádná správa věcí veřejných a obchodní pomoc.

Laos je státem jedné strany. Laoská lidově revoluční strana (LPRP), která je u moci od konce občanské války v roce 1975, vládne této zemi pevnou rukou a žádná opozice zde neexistuje. Příští celostátní volby v této zemi jsou naplánovány na rok 2021. Laos prohlubuje své vztahy s Čínou a se sdružením ASEAN a snaží se přilákat větší investice. Hospodářské reformy vedly k trvalému hospodářskému růstu ve výši více než 7 % od roku 2014. Pandemie COVID-19 vnesla do této agendy nové problémy, jež měly závažný dopad na hospodářský růst, který se v roce 2020 podle odhadů sníží na –0,6 % až –2,4 %.

I přes hospodářské reformy je země stále chudá a závislá na mezinárodní pomoci. Jako nejméně rozvinutá země má Laos prospěch z obchodního systému „Vše kromě zbraní“. Celkový obchod mezi EU a Laosem dosáhl v roce 2019 hodnoty 380 milionů EUR.

EU věnuje zvláštní pozornost situaci v oblasti lidských práv, včetně situace osob vysídlených kvůli stavbě obrovské přehrady na řece Mekong. V březnu 2019 se ve Vientianu uskutečnil devátý výroční dialog mezi EU a Laoskou LDR o lidských právech a správě. Na 108. zasedání konference MOP v Ženevě v červnu 2019 vyzvala EU Laos, aby se zabýval problematikou pohlavního vykořisťování dětí.

L. Malajsie

EU a Malajsie uzavřely v prosinci 2015 jednání o dohodě o partnerství a spolupráci. Po sedmi kolech byla jednání o dohodě o volném obchodu mezi EU a Malajsií v dubnu 2012 na žádost Malajsie pozastavena. EU je třetím největším obchodním partnerem Malajsie a jedním z jejích největších zahraničních investorů. V roce 2017 dosáhl objem investic v Malajsií 24,5 miliardy EUR. V roce 2019 dosáhl celkový obchod se zbožím mezi EU a Malajsií 36,6 miliardy EUR. Růst HDP Malajsie v roce 2019 dosáhl 4,5 %, avšak na růst v roce 2020 má dopad pandemie COVID-19.

Na konci března 2019 Komise oznámila, že by mělo být ukončeno používání palmového oleje v pohonných hmotách určených pro dopravu na základě směrnice o obnovitelných zdrojích energie, která stanoví cíl udržitelné bioenergie ve výši 32 %. Indonésie i Malajsie se proti tomu ohradily a podaly stížnost u Světové obchodní organizace (WTO). EU uvádí, že pěstování palem olejných způsobuje nadměrné odlesňování. Malajsie však trvá na tom, že se snaží zlepšit udržitelnost svého odvětví výroby palmového oleje. Malajsie, která je druhým největším výrobcem

palmového oleje na světě, bude jednat jako třetí strana ve věci Indonésie na znamení solidarity s touto zemí. Malajská národní koalice Barisan, která začleňuje Národní organizaci sjednocených Malajsijců, byla ve všeobecných volbách v květnu 2018 poprvé poražena. Předseda vlády Mahathir Mohamad, vedoucí opoziční strany Aliance naděje, nahradil Najiba Razaka, jenž čelí trestu dvanácti let odnětí svobody, proti kterému se odvolal. V listopadu 2019 zvítězila v doplňovacích volbách opoziční koalice Barisan Nasional (BN) a vláda Mahathira Mohamada se zhroutila. V březnu 2020 král Abdullah za podpory Národní organizace sjednocených Malajsijců uvedl předsedu Sjednocené domorodé strany (PPBM) Muhyiddina Yassina do úřadu předsedy vlády vedoucího novou koalici Perikatan Nasional (PN). Dne 13. října 2020 se však vedoucí představitel opozice Anwar Ibrahim sešel s králem ve snaze dokázat, že má přesvědčivou parlamentní většinu nezbytnou k vytvoření nové vlády, a vyzval předsedu vlády Muhyiddina Yassina k rezignaci.

Evropský parlament odsuzuje provádění trestu smrti, nedodržování práv LGBTI osob, umlčování nesouhlasných projevů veřejnosti a nedostatek mírového vyjadřování názorů, včetně veřejné diskuse.

Jorge Soutullo / Andreas Striegnitz
11/2020

